

Asia: VN/19961/2023

Suomen yhdenntetyn energia- ja ilmastosuunnitelman (NECP) päivitys

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan taho

Muu taho

Mikäli vastasit "muu taho", voit tarkentaa vastaustasi tässä

Lentoyhtiö

LAUSUNTO

-

Mikäli vastasit yhtyväsi toisen tahon lausuntoon, täsmennä mistä tahosta on kyse

-

1) Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja nielujen kasvattaminen (NECP luku 2.1.1 ja 3.1.1)

-

Avoin vastaus kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä ja nielujen kasvattamista koskien

-

2) Uusiutuvan energian edistäminen (NECP luku 2.1.2 ja 3.1.2)

-

Avoin vastaus uusiutuvan energian edistämistä koskien

Finnair kiittää mahdollisuudesta lausua NECP:n päivityksestä ja haluaa tuoda esille seuraavaa:

Luonnoksessa todetaan lentoliikenteen uusiutuvia polttoaineita koskevan EU-lainsäädännön (RefuelEU Aviation) pantavan täytäntöön kansallisesti vuoden 2024 aikana. Edelleen luonnoksessa todetaan, että täytäntöönpanon yhteydessä ei esitetä tukitoimia uusiutuvan lentopolttoaineen (SAF)

valmistamisen ja käytön nopeuttamiseksi. Luonnoksen mukaan sen sijaan tukitoimia harkitaan AFIR-asetuksen (vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuria koskeva asetus) ja RED-direktiivin (uusiutuvan energian direktiivi) toimeenpanon yhteydessä.

NECP-luonnoksesta ei ilmene millä tavalla SAF:in tuotantoa ja varsinkin käyttöä voidaan ja on tarkoitus nopeuttaa AFIR:in ja RED:in puitteissa. AFIR koskee lentoliikenteen osalta maasähkön käyttöä lentokoneen maatoimintojen ylläpitämiseen lentoasemalla. Asetuksen soveltamisalaa koskevien määräysten mukaisesti maasähkövelvoite koskee Suomen lentoasemista yksinomaan Hki-Vantaan lentoasemaa, jossa jo on maasähkö käytössä. AFIR:in ei voida todeta edistävän SAF:in käyttöä lentoliikenteessä. Luonnoksessa viitataan LVM:ssä käynnissä olevaan työhön kansallisen jakeluinfrasuunnitelman päivittämiseksi. Tässäkin työssä on pitkälti kyse AFIR:in ja RefueEU Aviation'in vety- ja sähköinfraa koskevien määräysten toimeenpanosta.

RED:in uudistuksen myötä liikenteen polttoaineiden CO₂-intensiteettivähennystavoitteiden piiriin otettiin myös lento- ja meriliikenne. Suomi ei kuitenkaan ole asettanut erityisiä tavoitteita tai tukitoimia lentoliikenteelle. RED:illä on yhteys SAF:iin siltä osin, että direktiivin IX liitteen raaka-aineita käytetään myös SAF:in tuotannossa RefueEU Aviation'in mukaisesti. Finnairin ymmärryksen mukaan liitteen raaka-ainepohjaa ollaan laajentamassa. Luonnoksessa mainituista tukitoimista SAF:in valmistamisen ja käytön nopeuttamiseksi ei kaiketi voida kuitenkaan puhua.

SAF on lentoliikenteen puhtaan siirtymän keskiössä. On nähtävissä, että pelkkä uusiutuvan polttoaineen toimitusvelvoite (RefueEU aviation) ei nykyisellään luo riittävästi investointeja polttoaineen tuotantoon EU:ssa, jotta se mahdollistaisi uusiutuvan polttoaineen riittävän saatavuuden kilpailukykyisillä hinnoilla. Komissiota ja jäsenmaita tarvitaan investointien ohjaamiseen ja insentivointiin toimivan SAF-markkinan syntyäkseen EU:hun. Tämä edellyttää myös Suomelta strategista suunnitelmaa siitä, miten lentoliikenteen vihreää siirtymää tuetaan. Finnair pitää tärkeänä, että valmisteilla olevassa, Liikenne-12 -ohjelmaan sisällytettävässä lentoliikennestrategiassa linjataan myös tuesta SAF:in käytön edistämiseksi, jotta lentoliikennetoimiala kykenee saavuttamaan sekä sen itselleen asettamat päästövähennystavoitteet että yhteiskunnan odotukset ja tavoitteet, ml. Suomen valtion 2035-hiilineutraaliustavoite.

Jo noin 10 eurooppalaisella lentoasemalla on käytössä tai suunnitteilla tukijärjestelmä SAF:in ja fossiilisen lentopolttoaineen hintaeron kattamiseksi asemalta hankitusta SAF:ista. Ottaen huomioon Suomen syrjäinen sijainti EU:n laidalla ja sitä myöten kilpailijoihin nähden pitkät EU:n sisäiset lennot, SAF:in edelleen korkea hinta ja kehittymätön ja keskittynyt markkina, Finnair pitää mm. tasapuolisten toimintaedellytysten ja kilpailukyvyyn ylläpitämisen näkökulmasta tärkeänä, että myös Suomessa otetaan käyttöön SAF-tukimekanismi esim. kierrättämällä lentoliikenteen päästökaupasta valtiolle kertyvät tulot päästökauppalaain (1270/2023) 45 §:n ja lain IV liitteen mukaisesti uusiutuvan lentopolttoaineen käytön edistämiseen.

Yhtä lailla lentoliikennestrategiassa, mutta erityisesti TEM:issä valmisteltavassa Ilmasto- ja energiastrategiassa on varsin tärkeää linjata toimia tulevaisuuden vetypohjaisen synteettisen SAF:in tuottamiseksi Suomessa. Vuonna 2022 TEM:in julkaiseman 2035 hiilineutraaliusstrategian 3 % sähköpolttoaineita koskeva tavoite tulee uudistaa ja vahvistaa ja luoda polku tavoitteen toteuttamiseksi myös lentoliikenteen vihreän siirtymän tarpeisiin.

Synteettisten polttoaineiden kotimainen tuotanto tukee Marinin hallituksen asettamaa ja myös Orpon hallituksen ohjelmaan sisältyvää tavoitetta tuottaa Suomessa 10% EU:n vihreän vedyn tarpeesta. Vihreän vedyn jatkojalostaminen synteettisiksi sähköpolttoaineiksi luo Suomen taloudelle lisäarvoa ja kehittää sen kilpailukykyä. Sähköpolttoaineiden tuotannon tulee keskittyä synteettisen SAF:in tuotantoon, sillä lentoliikenteen on liikennemuodoista vaikein irtautua fossiilisista polttoaineista. Vihreän vedyn tuotantotavoitteen saavuttamiseksi energia- ja ilmastosuunnitelmassa tulee Finnairin näkemyksen mukaan asettaa aikaan sidotut alatavoitteet erityisesti sähkönsiirtoverkon kapasiteetille (Fingrid), kaasunsiirtokapasiteetille (Gasgrid) sekä elektrolyyserikapasiteetille. Alatavoitteiden tulee ajan ja tason suhteen olla mitoitettu riittäviksi siten, että vihreän vedyn tuotantotavoite on mahdollinen.

3) Energiatehokkuuden edistäminen (NECP luku 2.2 ja 3.2)

-

Avoin vastaus energiatehokkuuden edistämistä koskien

-

4) Energiaturvallisuus (NECP luku 2.3 ja 3.3)

-

Avoin vastaus energiaturvallisuutta koskien

-

5) Energian sisämarkkinat (NECP luku 2.4 ja 3.4)

-

Avoin vastaus energian sisämarkkinoita koskien

-

6) Tutkimus, innovointi ja kilpailukyky (NECP luku 2.5 ja 3.5)

-

Avoin vastaus tutkimusta, innovointia ja kilpailukykyä koskien

-

Avoim vastaus muita kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman osia koskien. Mikäli mahdollista, kerro vastauksessasi mitä suunnitelman lukua vastauksesi koskee

-

Sotaniemi Anna
Finnair Oyj